

UKREPI ZVEZE DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE ZA IZBOLJŠANJE GMOTNEGA POLOŽAJA UPOKOJENCEV V REPUBLIKI SLOVENIJI

Ljubljana, november 2018

Janez Sušnik
Predsednik ZDUS

Kazalo vsebine

1. AKTIVNOSTI IN SPREJEM UKREPOV V LETU 2018	3
1.1. Izredno usklajevanje pokojnin na osnovi Koalicijske pogodbe	3
1.2. Uskladitev dodatka za pomoč in postrežbo (DPP).....	3
1.3. Izplačilo letnega dodatka v skladu z 95. členom ZPIZ-2	3
2. AKTIVNOSTI IN SPREJEM UKREPOV V LETU 2019	4
2.1. Redna uskladitev pokojnin	4
2.2. Sprememba ZPIZ-2 (odmerni odstotek) – zakonodajna pobuda št. 1.....	4
Primerjava podatkov postopnega dviga pokojnine za 40 let pokojninskega dela brez dokupa na podlagi napovedi Urada Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj in podatkov na podlagi napovedi.	15
2.3. Postopen dvig dela vdovske pokojnine – zakonodajna pobuda št. 2.....	19
2.4. Izplačilo letnega dodatka in predlog dopolnitve 95. člena ZPIZ-2 – zakonodajna pobuda št. 3.....	19
2.5. Sprememba Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (pogrebne) – zakonodajna pobuda št. 4.....	20
2.6. Demografski sklad.....	21
2.7. Urad za starejše	21

Kazalo tabel

Tabela 1 Predlog izredne uskladitve glede na gospodarsko rast	3
Tabela 2 Postopen dvig pokojnine na podlagi uskladitev, rasti plač in letne inflacije (napoved UMAR)	15
Tabela 3 Postopen dvig pokojnine na podlagi uskladitev, rasti plač in letne inflacije (napoved ZDUS).....	17
Tabela 4 Letni dodatek (vir ZPIZ).....	22
Tabela 5 Finančni učinki za obdobje 6 let za starostne pokojnine (vir ZPIZ)	23
Tabela 6 Finančni učinki za 6 let za invalidske pokojnine (vir ZPIZ)	24
Tabela 7 Finančni učinki za 6 let za vdovske in družinske pokojnine (vir ZPIZ).....	25
Tabela 8 Finančni učinki za 6 let za nadomestila za invalidnost (vir ZPIZ)	26
Tabela 9 Finančni učinki postopnega dviga odmernega odstotka za starostne, invalidske vdovske in družinske pokojnine ter nadomestila za invalidnost (vir ZPIZ)	27

Kazalo grafov

Graf 1 Gibanje pokojnine in prag revščine (napoved UMAR)	16
Graf 2 Gibanje pokojnine in prag revščine (primerjava napovedi UMAR in ZDUS)	18

1. AKTIVNOSTI IN SPREJEM UKREPOV V LETU 2018

Predstavljamo aktivnosti za sprejem ukrepov v letu 2018, ki jih uveljavljamo preko Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018.

1.1. Izredno usklajevanje pokojnin na osnovi Koalicijske pogodbe

V letu 2019 in naslednjih letih ob nadaljevanju gospodarske rasti in skupaj z uskladitvijo pokojnin, ki jo na tej podlagi omogoča sistemski zakon, se izvede tudi izredne uskladitve (*Tabela 1*), s katerimi bi vsaj deloma nadomestili negativne učinke interventne zakonodaje, ki je od leta 2010 naprej po predhodnih ocenah vplivala na znižanje ravni pokojnin.

Tabela 1 Predlog izredne uskladitve glede na gospodarsko rast

Gospodarska rast v %	Izredna uskladitev pokojnin v %
3	1
4	1,5
5	2

1.2. Uskladitev dodatka za pomoč in postrežbo (DPP)

Uskladi naj se dodatek za pomoč in postrežbo, ki ni bil usklajen vse od leta 2013.

1.3. Izplačilo letnega dodatka v skladu z 95. členom ZPIZ-2

ZDUS pričakuje in zahteva, da se tako v letu 2019, kot tudi v naslednjih letih, letni dodatek izplača vsem, po sistemskem zakonu določenim upravičencem v rokih in pod pogoji, ki jih določa ta zakon v dveh različnih razredih – zneskih (glej Zakonodajno pobudo št.).

2. AKTIVNOSTI IN SPREJEM UKREPOV V LETU 2019

2.1. Redna uskladitev pokojnin

Z namenom zaustavitve nadaljnega zniževanja ravni pokojnin in tudi postopnega izboljšanja gmotnega položaja upokojencev, naj se zagotovi, da se od leta 2019 naprej pokojnine redno usklajujejo tako, kot to določa sistemski zakon (105. člen ZPIZ-2), in sicer:

105. člen

(namen, podlaga, rok in osnova za izvedbo uskladitve pokojnin)

- (1) Uskladitev pokojnin je namenjena ohranjanju njihove vrednosti.
- (2) Uskladitev pokojnin se izvede enkrat letno na podlagi rasti povprečne mesečne bruto plače in povprečne rasti cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji, ki ju ugotovi in uradno objavi Statistični urad Republike Slovenije.
- (3) Osnova za uskladitev je pokojnina, ki pripada uživalcu za mesec pred mesecem, v katerem se opravi uskladitev, ali pokojnina ob odmeri, če je opravljena v mesecu uskladitve ali pozneje v posameznem koledarskem letu.

2.2. Sprememba ZPIZ-2 (odmerni odstotek) – zakonodajna pobuda št. 1

Uveljavi naj se spremembe lestvice za odmero starostnih (s tem pa tudi predčasnih in invalidskih) pokojnin, določenih v ZPIZ-2, tako, da bi uživalcem zagotavljala za 40 let pokojninske dobe pokojnino v višini 63,5 odstotkov od pokojninske osnove. Pri določanju višine pokojnine se zaradi zagotavljanja ustrezne socialne varnosti zagotovi višji odmerni odstotek za dopoljenih 15 let zavarovalne dobe, in sicer v višini 31 odstotkov (za ženske nova odmerna lestvica začne veljati takoj po uveljavitvi zakona, medtem ko je za moške določeno prehodno obdobje).

OSNUTEK

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17 in 65/17)

1. člen

37. člen se spremeni tako, da se glasi:

»37. člen

(1) Starostna pokojnina se odmeri od pokojninske osnove v odstotku, odvisnem od dolžine pokojninske dobe. Za 15 let zavarovalne dobe se odmeri v višini 31 %, za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe pa na naslednji način:

Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)	Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)	Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)
16	32,3	26	45,3	36	58,3
17	33,6	27	46,6	37	59,6
18	34,9	28	47,9	38	60,9
19	36,2	29	49,2	39	62,2
20	37,5	30	50,5	40	63,5
21	38,8	31	51,8		
22	40,1	32	53,1		
23	41,4	33	54,4		
24	42,7	34	55,7		
25	44	35	57		

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena se zavarovancem (moški), ki starostno pokojnino uveljavijo v obdobju od 1. januarja. 2020 do 31. decembra 2020, pokojnina odmeri od pokojninske osnove v odstotku glede na dopolnjeno pokojninsko dobo. Za 15 let zavarovalne dobe se odmeri v višini 26 %, za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe pa na naslednji način:

Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)	Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)	Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)
16	27,3	26	40,3	36	53,3
17	28,6	27	41,6	37	54,6
18	29,9	28	42,9	38	55,9
19	31,2	29	44,2	39	57,2
20	32,5	30	45,5	40	58,5
21	33,8	31	46,8		
22	35,1	32	48,1		
23	36,4	33	49,4		
24	37,7	34	50,7		
25	39	35	52		

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se zavarovancem (moški), ki starostno pokojnino uveljavijo v obdobju od 1. januarja. 2021 do 31. decembra 2021, pokojnina odmeri od pokojninske osnove v odstotku glede na dopolnjeno pokojninsko dobo. Za 15 let zavarovalne dobe se odmeri v višini 27 %, za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe pa na naslednji način:

Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)	Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)	Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)
16	28,3	26	41,3	36	54,3
17	29,6	27	42,6	37	55,6
18	30,9	28	43,9	38	56,9
19	32,2	29	45,2	39	58,2
20	33,5	30	46,5	40	59,5
21	34,8	31	47,8		
22	36,1	32	49,1		
23	37,4	33	50,4		
24	38,7	34	51,7		
25	40	35	53		

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena se zavarovancem (moški), ki starostno pokojnino uveljavijo v obdobju od 1. januarja. 2022 do 31. decembra 2022, pokojnina odmeri od pokojninske osnove v odstotku glede na dopolnjeno pokojninsko dobo. Za 15 let zavarovalne dobe se odmeri v višini 28 %, za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe pa na naslednji način:

Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)	Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)	Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)
16	29,3	26	42,3	36	55,3
17	30,6	27	43,6	37	56,6
18	31,9	28	44,9	38	57,9
19	33,2	29	46,2	39	59,2
20	34,5	30	47,5	40	60,5
21	35,8	31	48,8		
22	37,1	32	50,1		
23	38,4	33	51,4		
24	39,7	34	52,7		
25	41	35	54		

(5) Ne glede na prvi odstavek tega člena se zavarovancem (moški), ki starostno pokojnino uveljavijo v obdobju od 1. januarja. 2023 do 31. decembra 2023, pokojnina odmeri od pokojninske osnove v odstotku glede na dopolnjeno pokojninsko dobo. Za 15 let zavarovalne dobe se odmeri v višini 29 %, za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe pa na naslednji način:

Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)	Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)	Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)
16	30,3	26	43,3	36	56,3
17	31,6	27	44,6	37	57,6
18	32,9	28	45,9	38	58,9
19	34,2	29	47,2	39	60,2

20	35,5	30	48,5	40	61,5
21	36,8	31	49,8		
22	38,1	32	51,1		
23	39,4	33	52,4		
24	40,7	34	53,7		
25	42	35	55		

(6) Ne glede na prvi odstavek tega člena se zavarovancem (moški), ki starostno pokojnino uveljavijo v obdobju od 1. januarja. 2024 do 31. decembra 2024, pokojnina odmeri od pokojninske osnove v odstotku glede na dopolnjeno pokojninsko dobo. Za 15 let zavarovalne dobe se odmeri v višini 30 %, za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe pa na naslednji način:

Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)	Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)	Pokojninska doba	Odmerni odstotek (%)
16	31,3	26	44,3	36	57,3
17	32,6	27	45,6	37	58,6
18	33,9	28	46,9	38	59,9
19	35,2	29	48,2	39	61,2
20	36,5	30	49,5	40	62,5
21	37,8	31	50,8		
22	39,1	32	52,1		
23	40,4	33	53,4		
24	41,7	34	54,7		
25	43	35	56		

(7) Za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe po dopoljenih 40 let pokojninske dobe se prišteje 1,3%, brez zgornje omejitve

(8) Če pokojninska doba ne znaša eno leto, znaša pa vsaj šest mesecev, znaša odmerni odstotek 0,7%.

(9) Ne glede na prejšnje odstavke se zavarovancu, ki izpolni pogoje iz četrtega ali petega odstavka 27. člena tega zakona in ostane vključen v obvezno zavarovanje, vsako nadaljnje leto dopolnjene pokojninske dobe brez dokupa, dopolnjene v obveznem zavarovanju po uveljavitvi tega zakona, vendar največ do treh zaporednih let zavarovanja, vrednoti na način, da se trije meseci pokojninske dobe brez dokupa vrednotijo v višini 1%.

(10) K pokojninski dobi, dopoljeni po prenehanju ugodnejšega vrednotenja, določenega v prejšnjem odstavku tega člena, se prišteje pokojninska doba, dopolnjena do izpolnitve pogojev iz prejšnjega odstavka tega člena, ki je ni bilo mogoče vrednotiti, ker je krajša od šest mesecev.«

2. člen

Prvi odstavek 39. člena se spremeni tako, da se glasi:

»39. člen

(1) Zavarovancu, ki pridobi pravico do predčasne, starostne, invalidske, vdovske in družinske pokojnine po določbah tega zakona, je zagotovljena najnižja pokojnina v višini 31 % najnižje pokojninske osnove.«

Prehodna določba:

»Ne glede na prvi odstavek 39. člena se v obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2024 zagotovljena najnižja pokojnina odmeri v višini kot velja za dopolnjenih 15 let zavarovalne dobe v posameznem koledarskem letu skladno z drugim do šestim odstavkom 37. člena tega zakona.«

3. člen

Prvi odstavek 47. člena se spremeni tako, da se glasi:

»47. člen

(1) Invalidska pokojnina za primer invalidnosti, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, se odmeri od pokojninske osnove v višini 63,5%.«

Prehodna določba

»Ne glede na prvi odstavek 39. člena se v obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2024 invalidska pokojnina za primer invalidnosti, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, odmeri od pokojninske osnove v višini kot je določena za dopolnjenih 40 let pokojninske dobe (moški) v posameznem koledarskem letu skladno z drugim do šestim odstavkom 37. člena tega zakona.«

4. člen

Drugi odstavek 48. člena se spremeni tako, da se glasi:

»48. člen

Prehodna določba za prvi odstavek

»Ne glede na prvi odstavek 48. člena tega zakona se v obdobju od 2020 do 2024 invalidska pokojnina za invalidnost, ki je posledica bolezni ali poškodbe zunaj dela, odmeri od pokojninske osnove v odstotku, določenem glede na dopolnjeno pokojninsko dobo na način, določen v drugem do šestem odstavku 37. členu tega zakona.«

(2) Invalidska pokojnina iz prejšnjega odstavka se odmeri zavarovancu, ki je postal invalid pred dopolnitvijo starosti 65 let, najmanj v višini 44 % pokojninske osnove.

Prehodna določba za drugi odstavek

»Ne glede na drugi odstavek 48. člena se invalidska pokojnina za invalidnost, ki je posledica bolezni ali poškodbe zunaj dela zavarovancu (moški), ki je postal invalid pred dopolnitvijo starosti 65 let, v posameznem koledarskem letu odmeri najmanj v višini

LETO	ODMERNI ODSOTOK (v %)
2020	39
2021	40
2022	41
2023	42
2024	43

5. člen

Drugi odstavek 49. člena se spremeni tako, da se glasi:

»49. člen

(2) Invalidska pokojnina, odmerjena po prejšnjem odstavku za invalidnost, ki je posledica poškodbe zunaj dela ali bolezni, ne more presegati zneska pokojnine za invalidnost, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, razen v primeru, če dopolnjena pokojninska doba presega 40 let.«

6. člen

Drugi odstavek 51. člena se spremeni tako, da se glasi:

»51. člen

(2) Od vsakega tako izračunanega zneska se odmeri odstotek, ki ustreza vplivu posameznega vzroka invalidnosti na skupno invalidnost. Seštevček tako dobljenih zneskov ne more biti nižji od 31 % najnižje pokojninske osnove in ne more presegati zneska pokojnine odmerjene v višini 63,5% od pokojninske osnove.«

Prehodna določba

»Ne glede na drugi odstavek seštevek tako dobljenih zneskov v prehodnem obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2024 ne more biti nižji od odstotka določenega za dopolnjenih 15 let zavarovalne dobe, kot je določen v drugem do šestem odstavku 37. člena tega zakona, prav tako pa seštevek ne more presegati zneska pokojnine odmerjene od pokojninske osnove v višini za dopolnjenih 40 let pokojninske dobe kot je določen v drugem do šestem odstavku 37. člena tega zakona.«

7. člen

Tretji odstavek 60. člena se spremeni tako, da se glasi:

»60. člen

(3) Najnižja osnova za odmero vdovske oziroma družinske pokojnine je pokojnina, odmerjena najmanj v višini 40 % pokojninske osnove.«

Prehodna določba

»Ne glede na tretji odstavek 60. člena tega zakona se kot najnižja osnova za odmero vdovske oziroma družinske pokojnine v posameznem koledarskem letu določi pokojnina, odmerjena najmanj od pokojninske osnove v višini na način

Leto	Odmerni odstotek (v %)
2020	35
2021	36
2022	37
2023	38
2024	39

8. člen

Prvi in tretji odstavek 87. člena se spremenita tako, da se glasita:

»87. člen

(1) Nadomestila iz 80., 84., 85. in 86. člena tega zakona se odmerijo od osnove najmanj v višini 63,5% najnižje pokojninske osnove.

(3) Denarno nadomestilo iz prvega in tretjega odstavka 80. člena tega zakona se lahko odmeri največ v višini 63,5% najvišje pokojninske osnove.«

Prehodne določbe

»Ne glede na prvi odstavek 87. člena se nadomestila iz 80., 84., 85. in 86. člena tega zakona v prehodnem obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2024 odmerijo od osnove najmanj v višini, kot je v drugem do šestem odstavku 37. člena tega zakona določena za dopoljenih 40 let pokojninske dobe od najnižje pokojninske osnove.«

»Ne glede na tretji odstavek 87. člena tega zakona se v prehodnem obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2024 denarno nadomestilo iz prvega in tretjega odstavka 80. člena tega zakona lahko odmeri največ v višini, kot je v drugem do šestem odstavku 37. člena tega zakona določena za dopoljenih 40 let pokojninske dobe od najvišje pokojninske osnove.«

9. člen

Enajsta alineja prvega odstavka 161. člena se spremeni tako, da se glasi:

»161. člen

- del pokojnine v višini razlike med pokojnino, ki bi bila zavarovancu odmerjena glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od njegove dejanske pokojninske osnove in zneskom v višini 31% najnižje pokojninske osnove.«

Prehodna določba

»Ne glede na določbo enajste alineje prvega odstavka 161. člena tega zakona Republika Slovenija zagotavlja sredstva iz državnega proračuna za pokrivanje obveznosti obveznega zavarovanja, ki nastanejo zaradi priznavanja ali odmere pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja pod posebnimi pogoji oziroma zaradi izpada prispevkov **uveljavljenih do uveljavitve tega zakona (do vključno 31.12.2019)** za del pokojnine v višini razlike med pokojnino, ki bi bila zavarovancu odmerjena glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od njegove dejanske pokojninske osnove in zneskom v višini 26% najnižje pokojninske osnove.«

10. člen

Prvi odstavek 401. člena se spremeni tako, da se glasi:

»401. člen

(1) Zavarovancem, ki so bili do uveljavitve pravic po tem zakonu pretežni del zavarovalne dobe zavarovani za ožji obseg pravic po predpisih, veljavnih do uveljavitve tega zakona, se pokojnina odmeri brez upoštevanja določb o najnižji pokojninski osnovi iz prvega odstavka 36. člena tega zakona, vendar najmanj v višini 31% najnižje pokojninske osnove.«

Prehodna določba

»Ne glede na določbo prvega odstavka 401. člena se v prehodnem obdobju od 1.1.2020 do 31.12.2024 zavarovancem, ki so bili do uveljavitve pravic po tem zakonu pretežni del zavarovalne dobe zavarovani za ožji obseg pravic po predpisih, veljavnih do uveljavitve tega zakona, pokojnina odmeri brez upoštevanja določb o najnižji pokojninski osnovi iz prvega odstavka 36. člena tega zakona, vendar najmanj v višini kot je v drugem do šestem odstavku 37. člena tega zakona določena za dopolnjenih 15 let zavarovalne dobe od najnižje pokojninske osnove.«

11. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne s 1. januarjem 2020.

OBRAZLOŽITVE

K 1. ČLENU

S prvim členom se določa novo lestvico za odmero pokojnine, s čimer se želi zagotoviti višjo stopnjo socialne varnosti prihodnjih upokojencev. Način odmere se spreminja s spremembo celotnega 37. člena ZPIZ-2, zaradi večje jasnosti in preglednosti.

Nov prvi odstavek določa osnovno odmernostno lestvico za zavarovanke in zavarovance, pri čemer za zavarovanke velja takoj po uveljavitvi, za zavarovance pa po preteku prehodnih obdobj, določenih v naslednjih odstavkih. Zvišuje se odmera za dopoljenih 15 let zavarovalne dobe in sicer iz 29% (ženske) oziroma 26% (moški) na 31%. Nadalje je določena lestvica za vsako posamezno leto dopolnjene pokojninske dobe, ki se postopno dviguje do 63,5% za dopoljenih 40 let pokojninske dobe. Odmerni odstotek po novem sicer ni določen, saj se odmera vrši glede na določeno odmernostno lestvico, dejansko pa se odmerni odstotek dviguje za 1,3% za vsako leto dopolnjene pokojninske dobe od 15 let dopolnjene zavarovalne dobe do dopoljenih 40 let pokojninske dobe. Po dopoljenih 40 let pokojninske dobe se vsako nadaljnje leto dopolnjene pokojninske dobe prav tako vrednoti z 1,3%.

Drugi, tretji, četrti in peti odstavek določajo prehodno obdobje za odmero pokojnin moških zavarovancev. V prvem letu prehodne obdobja se odmera za dopoljenih 15 let zavarovalne dobe ne spreminja in ostaja v višini 26%, dviguje pa se višina odmernega odstotka za vsako nadaljnje leto dopolnjene pokojninske dobe, in sicer iz 1,25% na 1,30. V prvem letu bo imel tako posameznik za dopoljenih 40 let pokojninske dobe pokojnino odmerjeno v višini 58,5% od njegove pokojninske osnove. V vsakem od nadaljnjih let prehodnega obdobja pa se dvigujeta tako odmera za 15 let zavarovalne dobe, kot tudi odmera za nadalje dopolnjeno pokojninsko dobo, in sicer je odmera za dopoljenih 15 let zavarovalne dobe vsako leto višja za 1 o.t. v primerjavi s prejšnjim letom, vsako posamezno leto dopolnjene pokojninske dobe pa se zvišuje iz sedaj veljavnih 1,25% na 1,3%, torej enako kot v prvem letu prehodnega obdobja. V drugem letu prehodnega obdobja bi tako odmera za dopoljenih 15 let zavarovalne dobe znašala 27%, za dopoljenih 40 let pokojninske dobe pa 59,5%. V tretjem letu prehodnega obdobja bi odmera za dopoljenih 15 let zavarovalne dobe znašala 28%, za dopoljenih 40 let pokojninske dobe pa 60,5%. V četrtem letu prehodnega obdobja bi odmera za dopoljenih 15 let zavarovalne dobe znašala 29%, za dopoljenih 40 let pokojninske dobe pa 61,5%. V petem letu prehodnega obdobja pa bi odmera za dopoljenih 15 let zavarovalne dobe znašala 30%, za dopoljenih 40 let pokojninske dobe pa 62,5%. Kot pri osnovni odmerni lestvici se tudi v prehodnem obdobju vsako dopolnjeno leto pokojninske dobe po 40 letu vrednoti z 1,3%. Po preteku 5 let bi tudi za moške veljala splošna odmernostna lestvica, kot je določena v prvem odstavku predlaganega člena.

Sedmi odstavek določa, da se vsako nadaljnje leto dopolnjene pokojninske dobe po dopoljenih 40 letih pokojninske dobe vrednoti z 1,3%, medtem ko se v primeru, ko pokojninska znaša manj kot eno leto, dopoljenih 6 mesecev vrednoti z 0,7%, kar določa osmi odstavek.

Deveti odstavek tako kot veljavna zakonodaja določa bonuse za daljše ostajanje v aktivnosti, ko zavarovanec dopolni pogoje za upokojitev in 40 let pokojninske dobe brez dokupa. Tudi po novem se vsako nadaljnje leto dopolnjene pokojninske dobe brez dokupa, dopoljene v obveznem zavarovanju, vendar največ do treh zaporednih let zavarovanja, vrednoti na način, da se trije meseci pokojninske dobe brez dokupa vrednotijo v višini 1%. To pomeni, da se vsako dopolnjeno leto pokojninske dobe brez dokupa, po dopolnitvi 40 let pokojninske dobe

brez dokupa, vrednoti po 4% in ne le 1,5%. Takšno višje vrednotenje pa velja le za zaporedna 3 leta po dopoljenih 40 let pokojninske dobe brez dokupa, torej največ v višini 12% skupno. Deseti odstavek ostaja nespremenjen glede na veljavno zakonodajo.

K 2. ČLENU

Z vključitvijo pravice do vdovske in družinske pokojnine bi bila s tem zagotovljena najnižja pokojnina tudi tem upokojencem.

K 3. ČLENU

Z novo lestvico bi bil postopen dvig iz 57,25 na 63,5 % v letih 2020 do 2025.

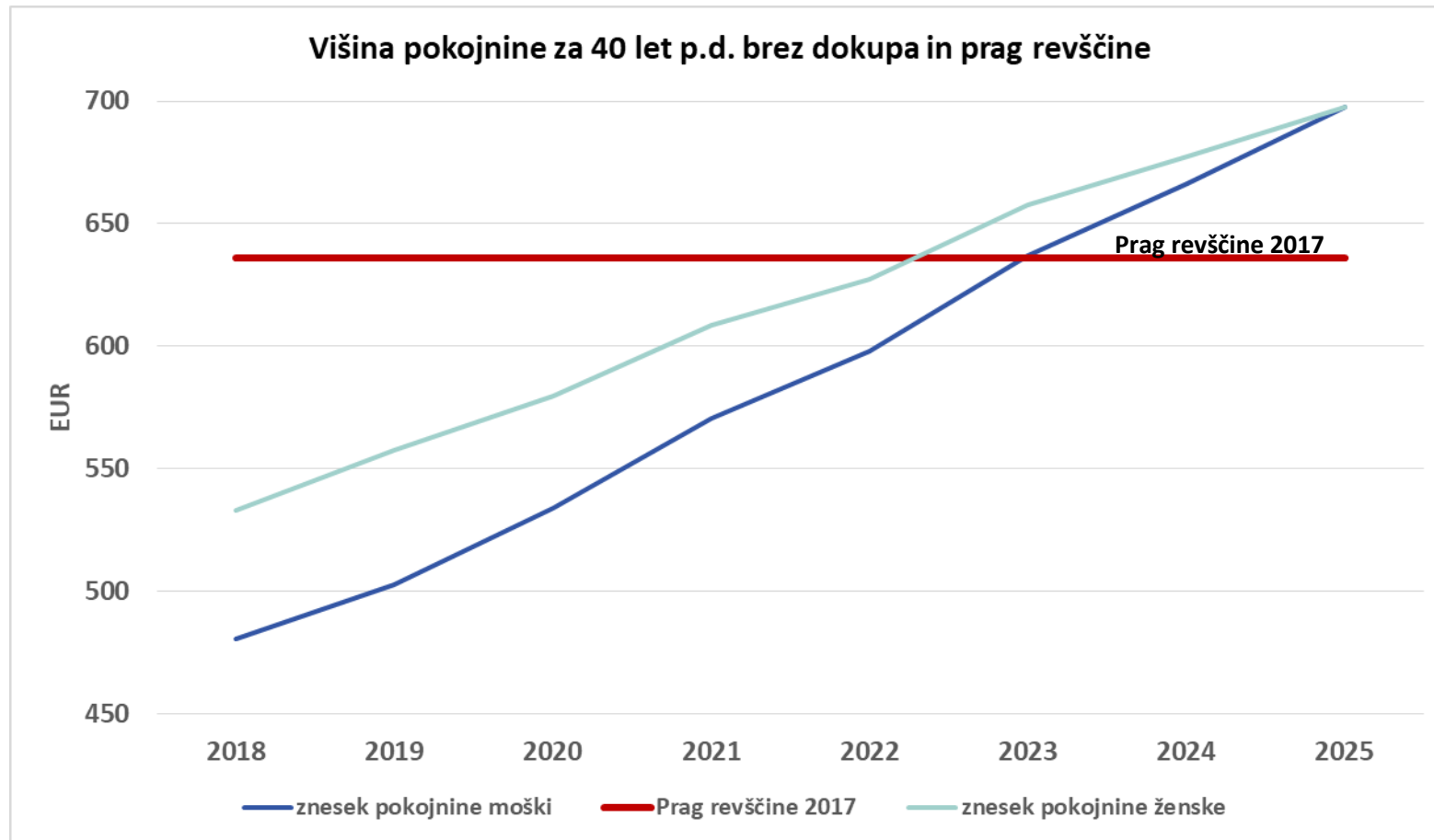
K 11. ČLENU

V enajstem členu je določen datum uveljavitve zakona in pričetek njegove uporabe.

Primerjava podatkov postopnega dviga pokojnine za 40 let pokojninskega dela brez dokupa na podlagi napovedi Urada Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj in podatkov na podlagi napovedi.

Tabela 2 Postopen dvig pokojnine na podlagi uskladitev, rasti plač in letne inflacije (napoved UMAR)

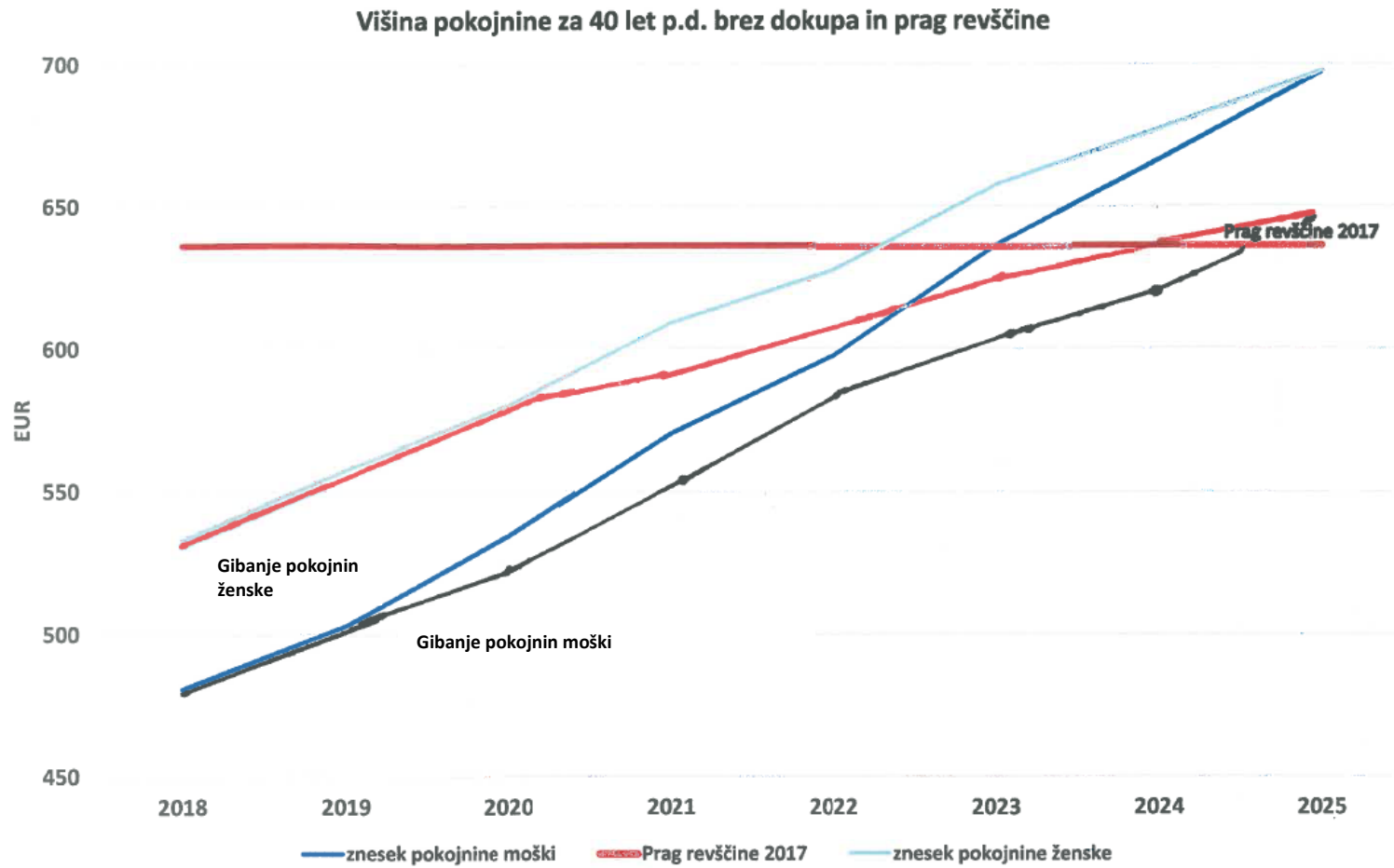
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
% odmere ženske za 40 let	63,5	63,5	63,5	63,5	63,5	63,5	63,5	63,5
znesek pokojnine ženske	533,07	557,56	579,81	608,81	627,44	657,50	677,23	697,54
% povišanja		4,6	4,0	5,0	3,1	4,8	3,0	3,0
% odmere moški za 40 let	57,25	57,25	58,5	59,5	60,5	61,5	62,5	63,5
znesek pokojnine moški	480,6	502,68	534,16	570,46	597,79	636,79	666,56	697,54
% povišanja		4,6	6,3	6,8	4,8	6,5	4,7	4,6
Najnižja pokojninska osnova	839,48	878,04	913,09	958,75	988,09	1035,43	1066,5	1098,49
% povišanja		4,6	4,0	5,0	3,1	4,8	3,0	3,0
neto povprečna plača	1100	1138,50	1194,29	1254,00	1319,21	1358,79	1399,55	1441,54
% povišanja		3,5	4,9	5	5,2	3	3	3
bruto povprečna plača	1691,98	1751,20	1837,01	1928,86	2029,16	2090,03	2152,73	2217,32
% povišanja		3,5	4,9	5	5,2	3	3	3
Povprečna stopnja davkov in prispevkov je vsa leta nespremenjena.								
2022 naprej ni več izredne uskladitve.								
2022, 2023 in 2024 znaša rast povprečne plače 3% in povprečna letna inflacija 2%.								

Graf 1 Gibanje pokojnine in prag revščine (napoved UMAR)

Tabela 3 Postopen dvig pokojnine na podlagi uskladitev, rasti plač in letne inflacije (napoved ZDUS)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
% odmere ženske za 40 let	63,5	63,5	63,5	63,5	63,5	63,5	63,5	63,5
znesek pokojnine ženske	533,07	557,56	571,85	589,57	609,57	622,98	636,06	648,79
% povišanja		4,6	2,6	3,0	3,3	2,2	2,1	2,0
% odmere moški za 40 let	57,25	57,25	58,5	59,5	60,5	61,5	62,5	63,5
znesek pokojnine moški	480,6	502,68	526,80	552,44	580,78	603,36	626,05	648,79
% povišanja		4,6	4,7	4,8	5,1	3,8	3,7	3,6
Najnižja pokojninska osnova	839,48	878,04	900,56	928,47	959,96	981,08	1001,68	1021,71
% povišanja		4,6	2,6	3,1	3,4	2,2	2,1	2,0
neto povprečna plača	1100	1138,50	1177,20	1213,60	1254,86	1282,46	1309,39	1335,57
% povišanja		3,5	3,4	3,1	3,4	2,2	2,1	2,0
bruto povprečna plača	1691,98	1751,20	1826,50	1883,12	1947,14	1989,97	2031,75	2072,38
% povišanja		3,5	3,4	3,1	2,2	2,2	2,1	2,0
Povprečna stopnja davkov in prispevkov je vsa leta nespremenjena.								
2022 naprej ni več izredne uskladitve.								
2022, 2023 in 2024 znaša rast povprečne plače 2,5 % in povprečna letna inflacija 2%.								

Graf 2 Gibanje pokojnine in prag revščine (primerjava napovedi UMAR in ZDUS)

2.3. Postopen dvig dela vdovske pokojnine – zakonodajna pobuda št. 2

Na podlagi sklepa Upravnega odbora ZDUS z dne 24.10.2018 predlagamo, da se postopno dvigne del vdovske pokojnine, ki jo prejema približno 60 tisoč upravičencev, od tega 82 % žensk in 18 % moških. Ob predlagani spremembi se upošteva, da skupno izplačilo ne sme presegati starostne pokojnine moškega, odmerjene od najvišje pokojninske osnove za 40 let pokojninske dobe ali 1.825,50 evrov).

Predlagamo, da se spremeni in dopolni 3. odstavek 61. člena ZPIZ-2 tako, da se glasi:

»Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena se lahko vdovi ali vdovcu, če je to ugodneje, poleg predčasne, starostne ali invalidske pokojnine, izplačuje postopno od 15 % do 25 % zneska pripadajoče vdovske pokojnine po umrlem zavarovancu, vendar največ do višine 11,7 % najnižje pokojninske osnove oziroma tako, da skupno izplačilo lastne in dela vdovske pokojnine ne presega zneska starostne pokojnine moškega, odmerjene od najvišje pokojninske osnove za 40 let pokojninske dobe.«

2.4. Izplačilo letnega dodatka in predlog dopolnitve 95. člena ZPIZ-2 – zakonodajna pobuda št. 3

Letni dodatek naj se izplača vsem po sistemskem zakonu določenim upravičencem na podlagi sistema zakona (95. člen ZPIZ-2), in sicer:

95. člen (določitev letnega dodatka)

(1) Letni dodatek se določi v dveh različnih višinah tako, da prejmejo:

- višji znesek uživalci pokojnin, katerih pokojnina z upoštevanjem dela vdovske pokojnine oziroma z upoštevanjem družinske pokojnine po drugem roditelju je v mesecu izplačila letnega dodatka enaka ali nižja od zneska 55,63 % najnižje pokojninske osnove;
- nižji znesek uživalci pokojnin, katerih pokojnina z upoštevanjem dela vdovske pokojnine oziroma z upoštevanjem družinske pokojnine po drugem roditelju v mesecu izplačila letnega dodatka presega znesek 55,63 % najnižje pokojninske osnove, uživalci delnih pokojnin in pokojnin iz 116. člena tega zakona.

(2) Do nižjega zneska letnega dodatka so upravičeni tudi uživalci nadomestil iz invalidskega zavarovanja po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 12/92, 5/94, 7/96 in 54/98), uživalci delne invalidske pokojnine po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 – ZVarDod, 98/09 – ZIUZGK, 38/10 – ZUKN, 61/10 – ZSVarPre, 79/10 – ZPKDPIZ, 94/10 – ZIU, 110/11 – ZDIU12 in 40/12 – ZUIJF; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-1),

uživalci nadomestila za čas poklicne rehabilitacije, začasnega nadomestila in nadomestila za invalidnost po ZPIZ-1 in po tem zakonu ter uživalci delnega nadomestila po tem zakonu.

(3) Uživalcem denarnih prejemkov iz prejšnjega odstavka se letni dodatek izplača, če ne prejemajo plače ali niso vključeni v obvezno zavarovanje ali pa so vključeni v obvezno zavarovanje in so zdravstveno zavarovani kot uživalci pravice iz invalidskega zavarovanja.

(4) Znesek letnega dodatka se določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna.

Predlagamo nov 4. odstavek 95. člena ZPIZ-2, ki naj se glasi:

»Od letnega dodatka vsakega zavarovanca se na letni ravni nameni 1 evro za delovanje upokojenskih organizacij na državni ravni v Republiki Sloveniji, ki si prizadevajo in skrbijo za izboljšanje položaja upokojencev na področjih gmotnega položaja, zdravstva, sociale, bivanjskega standarda in humanitarne dejavnosti.

Prejšnji 4. odstavek 95. člena postane 5. odstavek.

2.5. Sprememba Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (pogrebnine) – zakonodajna pobuda št. 4

ZDUS predlaga, da so do izplačila pogrebne upravičeni vsi (svojci ali druge osebe po umrlu) v enakem znesku, to je 530,00 evrov. Predlagan znesek naj se letno valorizira. Namen uvedbe je povrnitev stanja pred uvedbo Zakona za uravnoteženje javnih financ (ZUJF). Smotno bi sicer bilo, da pogrebina, ki je sedaj vključno s posmrtno socialni transfer, postane breme Ministrstva za zdravje, kot je bila do spremembe zakonodaje v začetku leta 2013.

Predlagamo, da se spremeni in dopolni 34.b člena ZSVarPre-F tako, da se glasi:

»(1) Ne glede na določbe tega poglavja se družinskemu članu umrlega, ki je poskrbel za pogreb v Republiki Sloveniji, kot posebna oblika izredne denarne socialne pomoči dodeli izredna denarna socialna pomoč kot pomoč pri kritju stroškov pogreba v višini 530 evrov vsem upravičencem in se letno valorizira.

(2) Kot družinski člani umrlega iz tega člena se štejejo naslednje osebe:

- 1. zakonec oziroma oseba, s katero je umrli živel v življenjski skupnosti, ki je po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo oziroma oseba, s katero je umrli živel v registrirani istospolni partnerski skupnosti;**
- 2. otroci in pastorki,**
- 3. starši oziroma oseba, s katero eden izmed staršev živi v zakonski zvezi ali v življenjski skupnosti, ki je po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja v pravnih posledicah izenačena z zakonsko zvezo ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti,**
- 4. bratje ali sestre, nečaki ali nečakinje ter vnuki ali vnukinje.**

(3) Družinski član umrlega, ki je poskrbel za pogreb, vlogo za izredno denarno socialno pomoč iz prvega odstavka tega člena vloži pri pristojnem centru za socialno delo v roku enega leta od datuma smrti umrlega.

(4) Izredna denarna socialna pomoč iz prvega odstavka tega člena se izplača v denarju družinskemu članu, ki je poskrbel za pogreb.«

2.6. Demografski sklad

Prizadevali si bomo za čim prejšnjo ustanovitev demografskega sklada. Prav bi bilo tudi, da bi se del od bodočega davka na nepremičnine stekel v demografski sklad.

2.7. Urad za starejše

Vztrajali bomo pri ustanovitvi Urada za starejše pri Vladi Republike Slovenije.

**Za strokovno pomoč pri pripravi vsebine in podatkov dokumenta
Ukrepi Zveze društev upokojencev Slovenije za izboljšanje gmotnega položaja
upokojencev v Republiki Sloveniji
se iskreno zahvaljujemo
vodstvu in strokovni službi Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.**

Uredila:
Nika Antolašič, tajnik

Janez Sušnik
Predsednik ZDUS

Tabela 4 Letni dodatek (vir ZPIZ)

OCENE LETNEGA DODATKA, 9/2018							
	MEJNI ZNESEK PREJEMNIKOV LETNEGA DODATKA	ZNESEK LETNEGA DODATKA V EUR		SKUPNI ZNESEK LETNEGA DODATKA (V MILIJON EVRIH)	ŠTEVILO PREJEMNIKOV LETNEGA DODATKA		
		VIŠJI	NIŽJI		VIŠJI	NIŽJI	SKUPAJ
VERZIJA 1	531,09	410,00	140,00	126,7	237.808	391.615	629.423
VERZIJA 2	531,09	410,00	160,00	134,5			
VERZIJA 3	531,09	300,00	190,00	126,6			
VERZIJA 4	531,09	320,00	200,00	135,8			
VERZIJA 5 (višina LD kot je bila izplačana v letu 2011)	531,09	367,95	223,55	151,6			
VERZIJA 6 (razmerje med višinami LD je enako kot v letu 2011, pri oceni upoštevam ciljno vrednost skupnega zneska za letni dodatek)	531,09	308,18	187,24	127,0			
VERZIJA 7 (razmerje med višinami LD je enako kot v letu 2011, pri oceni upoštevam ciljno vrednost skupnega zneska za letni dodatek)	531,09	327,59	199,03	135,0			
VERZIJA 8	531,09	350,00	160,00	123,9			
VERZIJA 9	531,09	350,00	170,00	127,7			
VERZIJA 10 (pogoji po koalicijski pogodbi)	531,09	424,87	265,55	178,0			

Tabela 5 Finančni učinki za obdobje 6 let za starostne pokojnine (vir ZPIZ)

FINANČNI UČINKI POSTOPNEGA DVIGA ODMERNEGA ODSTOTKA STAROSTNE POKOJNINE

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
		57,25	58,5	59,5	60,5	61,5	62,5	63,5	
POVPREČNA ST. POK- Brez uskladitve		640	654	665	676	688	699	710	
Razlika			14	25	36	48	59	70	
USKLADITEV		1,028	1,038	1,039	1,04	1,028	1,028	1,028	
POVPREČNA ST. POK Po uskladitvi			679	717	759	793	828	865	
Uskladitev 640			664	690	718	738	759	780	
RAZLIKA			15	27	41	55	70	85	
Novi upokojevci			10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	60.000
Mesečno			145.048 €	271.269 €	407.506 €	547.814 €	695.659 €	851.354 €	
LETO		12	1.740.576	3.255.226	4.890.073	6.573.763	8.347.905	10.216.246	
FIN.UČINEK 2020		2020	1.740.576						1.740.576
FIN. UČINEK 2021		2021	1.808.459	3.255.226					5.063.685
FIN. UČINEK 2022		2022	1.880.797	3.385.435	4.890.073				10.156.305
FIN. UČINEK 2023		2023	1.933.460	3.480.227	5.026.995	6.573.763			17.014.444
FIN. UČINEK 2024		2024	1.987.596	3.577.674	5.167.751	6.757.828	8.347.905		25.838.754
FIN. UČINEK 2025		2025	2.043.249	3.677.848	5.312.448	6.947.047	8.581.646	10.216.246	36.778.485
FIN. UČINEK 6 LET									96.592.249

Tabela 6 Finančni učinki za 6 let za invalidske pokojnine (vir ZPIZ)

FINANČNI UČINKI POSTOPNEGA DVIGA ODMERNEGA Odstotka INVALIDSKE POKOJNINE

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
		57,25	58,5	59,5	60,5	61,5	62,5	63,5	
		500	511	520	528	537	546	555	
		1,028	1,038	1,039	1,04	1,028	1,028	1,028	
			530	560	593	619	647	676	
			519	539	561	577	593	609	
			11	21	32	43	54	67	
NOVI UŽIV. INV. POK.			1.600	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600	9.600
			18.131	33.909	50.938	68.477	86.957	106.419	
		12	217.572	406.903	611.259	821.720	1.043.488	1.277.031	
FIN. UČINEK 2020		2020	217.572						217.572
FIN. UČINEK 2021		2021	226.057	406.903					632.961
FIN. UČINEK 2022		2022	235.100	423.179	611.259				1.269.538
FIN. UČINEK 2023		2023	241.682	435.028	628.374	821.720			2.126.806
FIN. UČINEK 2024		2024	248.450	447.209	645.969	844.728	1.043.488		3.229.844
FIN. UČINEK 2025		2025	255.406	459.731	664.056	868.381	1.072.706	1.277.031	4.597.311
FIN. UČINEK 6 LET									12.074.031

Tabela 7 Finančni učinki za 6 let za vdovske in družinske pokojnine (vir ZPIZ)

FINANČNI UČINKI POSTOPNEGA DVIGA ODMERNEGA ODSTOTKA VDOVSKE IN DRUŽINSKE POKOJNINE

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
	57,25	58,5	59,5	60,5	61,5	62,5	63,5	
	400	409	416	423	430	437	444	
	1,028	1,038	1,039	1,04	1,028	1,028	1,028	
		424	448	474	495	518	541	
		415	431	449	461	474	487	
		9	17	25	34	43	53	
Novi uživalci V in D POK		5.500	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500	33.000
		49.860	93.249	140.080	188.311	239.133	292.653	
	12	598.323	1.118.984	1.680.963	2.259.731	2.869.592	3.511.834	
FIN.UČINEK 2020		598.323						598.323
FIN. UČINEK 2021		621.658	1.118.984					1.740.642
FIN. UČINEK 2022		646.524	1.163.743	1.680.963				3.491.230
FIN. UČINEK 2023		664.627	1.196.328	1.728.029	2.259.731			5.848.715
FIN. UČINEK 2024		683.236	1.229.825	1.776.414	2.323.003	2.869.592		8.882.072
FIN. UČINEK 2025		702.367	1.264.260	1.826.154	2.388.047	2.949.941	3.511.834	12.642.604
FIN. UČINEK 6 LET								33.203.586

Tabela 8 Finančni učinki za 6 let za nadomestila za invalidnost (vir ZPIZ)

FINANČNI UČINKI POSTOPNEGA DVIGA ODMERNEGA ODSOTKA NADOMESTILA ZA INVALIDNOST

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
	57,25	58,5	59,5	60,5	61,5	62,5	63,5	
	240	245	249	254	258	262	266	
	1,028	1,038	1,039	1,04	1,028	1,028	1,028	
		255	269	284	297	311	324	
		249	259	269	277	284	292	
		5	10	15	21	26	32	
Novi uživ. nadomestil		6000	6000	6000	6000	6000	6000	36.000
		32.636	61.035	91.689	123.258	156.523	191.555	
	12	391.630	732.426	1.100.266	1.479.097	1.878.279	2.298.655	
FIN.UČINEK 2020		391.630						391.630
FIN. UČINEK 2021		406.903	732.426					1.139.329
FIN. UČINEK 2022		423.179	761.723	1.100.266				2.285.169
FIN. UČINEK 2023		435.028	783.051	1.131.074	1.479.097			3.828.250
FIN. UČINEK 2024		447.209	804.977	1.162.744	1.520.511	1.878.279		5.813.720
FIN. UČINEK 2025		459.731	827.516	1.195.301	1.563.086	1.930.870	2.298.655	8.275.159
FIN. UČINEK 6 LET								21.733.256

FINANČNI UČINKI POSTOPNEGA DVIGA ODMERNEGA ODSOTKA

Tabela 9 Finančni učinki postopnega dviga odmernega odstotka za starostne, invalidske vdovske in družinske pokojnine ter nadomestila za invalidnost (vir ZPIZ)

SUM novi uživalci 6 LET **138.600**

FINANČNI UČINEK

SUM 2020-FIN. UČINEK **2.948.101**

SUM 2021-FIN. UČINEK **8.576.616**

SUM 2022-FIN. UČINEK **17.202.242**

SUM 2023-FIN. UČINEK **28.818.215**

SUM 2024-FIN. UČINEK **43.764.389**

SUM 2025-FIN. UČINEK **62.293.558**

SUM 6 LET-FIN. UČINEK **163.603.122**